

JESPERSEN (*Knud*), Eerstaanwezend gewestbeheerder (Roenne-Bornholm, Denemarken, 7.1.1873 — Roenne, 17.5.1941). Zoon van Kristian en van Ericksen, Thora.

Bijna de helft van zijn leven heeft hij doorgebracht in Belgisch-Congo; zijn koloniale loopbaan strekt zich inderdaad uit over een tijdruimte van meer dan drie en dertig jaren (1898-1931), die hij volbracht heeft in het gebied dat nu de Evenaarsprovincie vormt, tot 1919 in overheidsdienst, daarna in dienst van private ondernemingen.

Onder-luitenant in het Deens leger, wordt hij op 5 januari 1898 door de Onafhankelijke Congostaat aangeworven in de hoedanigheid van onder-luitenant van de Weermacht, doch van de aanvang af en gedurende zijn zes termijnen zal hij onafgebroken een gewestelijk commando uitoefenen in het Evenaardistrict. Achtereenvolgens bevordert tot luitenant (17 augustus 1900), tot kapitein en sectorhoofd 1ste klasse (9 oktober 1901), tot zonehoofd 2^e klasse (1ste juli 1905), 1ste klasse (3 december 1908), wordt hem bij de afschaffing van de graad van zonehoofd, die van eerstaanwezend gewestbeheerder toegekend (1st januari 1915).

Gedurende zijn eerste termijn (januari 1898-april 1901) wordt hij belast met het toezicht over de streek van de Momboyo, bijrivier van de Tshuapa, waar hij onder andere standplaatsen, de post van Waka sticht.

Na zijn eerste verlof wordt hij terug aangewezen voor het Evenaarsdistrict, belast met het beheer van de sector van Opper-Tshuapa, het latere gewest Mondombe; hier brengt hij zijn tweede termijn (oktober 1901-december 1904) door op zijn verzoek ook zijn derde termijn (juni 1905-juli 1908), zijn vierde (januari 1909-mei 1911) en eveneens zijn vijfde (oktober 1911-maart 1914), tot grote voldoening van de inboorlingen die hij voortdurend te beschermen heeft tegen de invallen uit het Noorden van de Topoke van het Aruwimidistrict ena uit het Zuiden van de Batetela van het Sanjurudistrict.

Terug in de Evenaar na zijn vijfde verlof, wordt hij aangewezen als waarnemend districtscommissaris van het Evenaarsdistrict, ambt dat hij uitoefent gedurende zijn zesde termijn (oktober 1914-april 1919).

Aangetast door de slaapziekte, ziet hij zich genoodzaakt ontslag te nemen in 1919. Na twee jaren verblijf in Europa, komt hij, onder de drang van het heimwee, terug naar Congo en nogmaals naar de Evenaar, zijn streek bij voorkeur, waar hij nog tien jaren zal doorbrengen, eerst als directeur van de « Compagnie du Congo belge », met verblijf te Basankusu, daarna als inspecteur van de Unatra, voor de loop van de Congostroom en zijrivieren tussen Kwamouth en Bumba, en met verblijfplaats te Coquilhatstad.

In 1931 verlaat hij voor goed, doch niet zonder spijt, Coquilhatstad, waar hij niets dan vrienden telt en zegt definitief vaarwel aan Congo. Hij trekt zich terug in zijn geboortestad op het eiland Bornholm in Denemarken, waar hij op 17 mei 1941 overleden is.

Jespersen was de vriend der Zwarten, als dusdanig gekend door schier al de inboorlingen van het huidige Tshuapadistrict en oeverbewoners van de Congostroom tussen Kwamouth en Bumba. Wat hij, gedurende zijn lang verblijf in Congo, bizonder ter harte nam en daadwerkelijk verwezenlijkte, doorgaans op eigen kosten, was de verspreiding en vermenigvuldiging bij de inboorlingen van kleinvee en pluimgedierte en de cultuur van allerlei fruitsoorten. Wanneer hij, als inspecteur van de Unatra, aan boord van zijn kleine boot, van uit Coquilhatstad zijn inspectiereizen ondernam, zorgde hij er steeds voor een hele voorraad planten en zaden van alle fruitsoorten op te laden in de plantentuin van Eala, om onderweg

uit de delen aan de inlanders en dikwijls zelf te planten of te zaaien in de houtposten en dorpen die hij bezocht.

Hij was ook een plantenliefhebber en een plantenkenner in standvastige betrekkingen met de Rijksplantentuin van Brussel aan wien hij een herbarium zond van Congolese planten waarvan verschillende nieuwe soorten te recht zijn naam dragen.

Eretekens: officier in de Koninklijke Orde van de Leeuw, officier in de Orde van Leopold II, ridder in de Kroonorde, Gouden Dienstster met vier strepen, Herinneringsmedaille van Congo.

In 1930 publiceerde hij zijn herinneringen in zijn *Livre de Souvenirs au Congo*, waarvan uittreksels verschenen in de revue *l'Expansion coloniale*.

5 februari 1952.
J. Jorissen.

Bull. de l'Ass. des Vét. col., déc. 1938. — K. Larsen, *En dansk officers kongofærd*, København; C. A. Reitzels forlag, 1930.